

Ogród z Pamięci jest projektem miejskiej przestrzeni parkowej, dostosowanej do potrzeb i możliwości osób z demencją oraz z chorobą Alzheimera w stadiach wczesnych i średnich. Praca dotyczy obszaru projektowania dla zdrowia (health design, design for mental and behavioral health). Jest związana również z projektowaniem dla osób starszych oraz designem prospołecznym, włączającym i empatycznym. Jest to też projektowanie dla emocji i doświadczeń, rozwoju poznawczego i sensorycznego u osób starszych. Projekt jest realizowany w Krakowie, we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej. Projektowany teren jest wydzieloną enklawą w parku Aleksandry, w dzielnicy Bieżanów. Projekt ma na celu zapewnienie odpowiedniego, stymulującego zmysłowo i poznawczo środowiska dla tej grupy osób, dzięki zastosowaniu w nim odpowiedniej struktury przestrzenno-funkcjonalnej i ułatwień poprawiających dostępność.

Na podstawie badań przeprowadzonych w grupie potencjalnych użytkowników, zostały wyszczególnione i zastosowane w projekcie gatunki roślin, szczególnie zapamiętane przez osoby starsze, pełniące rolę triggerów wspomnieniowych w projektowanej przestrzeni. W mojej pracy przyjmuję, że otoczenie zielone jest znaczącym czynnikiem poprawiającym dobrostan docelowej grupy i pełni funkcję terapeutyczną w rozumieniu redukcji stresu i stymulacji zmysłowej. Na skutek odniesień do krajobrazów znanych z przeszłości wspomaga również procesy poznawcze i jest istotnym czynnikiem poczucia przynależności, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i grupowym. Część badawcza projektu pomaga poznać aktualne potrzeby osób z zaburzeniami otępiennymi w odniesieniu do środowisk zielonych, zgodnie z polskim kontekstem kulturowym i środowiskowym. Badania preferencji różnych form krajobrazu miały na celu określenie tych jego cech, które budzą poczucie swojskości i bliskości. Ich uwzględnienie w projekcie może mieć wpływ na samopoczucie, poziom satysfakcji i komfort użytkownika przestrzeni zielonej przez osoby z grupy docelowej. Zakładam, że realizacja projektu przyczyni się do poprawy dobrostanu osób z demencją i chorobą Alzheimera, wzmocni ich poczucie godności, zwiększy autonomię oraz zapewni korzyści społeczne szerokiej grupie osób (w tym opiekunów osób chorych). Celem projektu jest również włączenie społeczne osób z demencją i chorobą Alzheimera, uczynienie tej grupy widzialną, sprawczą i obecną w przestrzeni publicznej.

Słowa kluczowe:

ogród terapeutyczny, przestrzeń publiczna, wspomnienia, demencja, choroba Alzheimera, włączenie społeczne, projektowanie włączające